

Ulla-Carin Winter

Vid sidan av, grafik på Kramfors konsthall, till 30 mars

Lite vid sidan om allfarvägen, i glesbygd och periferi, långt från centrum och storstädernas hipstervärld, håller sig Ulla-Carin Winter i bilderna, som just nu visas på Kramfors konsthall. Det är de övergivna platserna, de tomma fabrikena och resterna av något som en gång var modernt och betydelsefullt, som intresserar henne.

När hon skjutsar dottern ut till Tynderö en fin sommarkväll, får hon plötsligt syn på Oskars stora surströmmingsburk i gult och rött vid vägkanten. Just då har hon varken tid eller kamera, för att göra något av den storslagna bilden, men bestämmer sig för att återvända, helst efter surströmmingssäsongen. Det hinner bli vinter och snöoväder innan hon kommer iväg. På plats fixerar hon intrycket genom att använda blix, vilket får snöflingorna att bli lite extra stora, runda som pingpongballar, och fokuserade mot den blanka surströmmingsburken. Det blir en bra kombination med vinter och surströmming, och jag kan intyga att det är något visst även att äta den inlagda fisken mitt i vintern. Smaken är annorlunda, starkare och tydligare.

Efter att ha fått syn på surströmmingsburken fortsätter Ulla-Carin Winters blick att fastna på det monumentala och oväntade; de extra stora, iögonfallande reklampelarna och riktmärkena placerade utefter norrlandskusten.

Vid busshållplatsen i Ullånger imponeras hon av den guldfärgade (lär vara äkta bladguld), rejält tilltagna klädhängaren vid den tidigare ekiperingsaffären där. På väg till Ånäset utanför Skellefteå möter hon en gigantisk osthyvel, som gjord för att skära rejäla skivor vällagrad Västerbotten med, och i Harmånger blir hon varse ett gammalt strykjärn, som plötsligt höjer sig över landskapet.

Hela Ulla-Carin Winters bildserie "Monument över glesbygd" är återgiven i grafisk form, i fotopolymergravyrer, vilket är en teknik där man istället för att etsa bilden på plåten förbehandlar den genom att belysa fotodiam med ett ultraviolett ljus så att det uppstår en kemisk process. Det ersätter etsningsmomentet och gör att bilden kan tryckas direkt efter att ha framkallats i vatten.

Sveriges sista masonitfabrik, den i Rundvik, Västerbotten, la ner i maj 2012 och när inredningen med alla maskinerna skeppats iväg till Thailand gick en viktig epok av svensk framstegsoptimism i graven. Gips- och spånskivor blev istället mer efterfrågat av alla proffsbyggare och hemmafixare än masoniten, som med sin goda doft av jord, bark och vanilj under några år varit detsamma som lukten av framgång.

Ulla-Carin Winter har gjort ett slags äreminne över denna tomma, nu helt övergivna masonitfabrik. För den rätta, lite ruggiga svärtan i bilden har hon använt sig av karborundumtekniken dvs. blandat lim med slippulver, som hon målat med en pensel direkt på den grova träplattan med utkarvade spår. Resultatet har blivit en sotsvart fabriksbyggnad, som tycks ruva under en isigt blå himmel, och med ett vattenblänk av dagsmeja på marken, som på ett lite hotfullt vis skrämmer men också ger en vemodig ton åt denna övergivna plats. Det är skickligt gjort och mycket vackert, liksom alla de övriga grafiska bladen i Ulla-Carin Winters utställning på Kramfors konsthall.

Text: Karin Lundqvist

Foto: Jonas Lundqvist

Volym 2014-03-14